中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	Một tháng	Ba tháng	Sáu tháng	Một năm
Các làng và	6 $ 00	1 . 50	3 . 00	6 $ 00
Các công-sở	»	1 . 75	3 . 50	6 $ 90
Sáu tháng . .	8 . 00	2 . 00	3 . 50	6 $ 80
Ba tháng . .	8 . 00	1 . 60	3 . 20	6 $ 30
Một tháng . .	8 . 00	1 . 60	3 . 20	6 $ 30
	9 . 00	2 . 25	3 . 50	9 $ 00
	»	1 . 65	3 . 30	6 $ 60
	9 . 00	2 . 25	4 . 50	9 $ 00
	9 . 00	2 . 25	4 . 50	9 $ 00
	9 . 00	2 . 25	4 . 50	9 $ 00
	9 . 00	2 . 25	4 . 50	9 $ 00
	9 . 00	2 . 25	4 . 50	9 $ 00
	9 . 00	2 . 25	4 . 50	9 $ 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

N° 836

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.

4e page.
Une seule insertion. . . . 0 $ 80 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 80 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái dịch cờ-bạc trong ngày xuân

Cổ-ngữ-ta có câu : « Tháng giêng là tháng ăn chơi, tháng ba cờ-bạc tháng hai hỡi hè ». Cứ như câu phương-ngôn ấy thì ra dân-ta cờ bạc suốt tháng ba, thế nhưng cứ như hiện-tình nay thì — trừ một hạng cờ bạc dong dài suốt năm — dân-ta hễ hết cờ-bạc suốt ba tháng xuân vậy. Chẳng tin thế, xin hãy hỏi bai-láng « chơi xuân » ở ta dùng nhiều nhất về việc gì?

Hai chữ chơi xuân ở ta thật dùng nhiều nhất về việc cờ-bạc đó! « Ông không chơi xuân à? » « Mới ngài chơi xuân cho vui! » « Nhân-tiện anh em chơi xuân! » « Ông chơi xuân có phát tài không? » Những tiếng đó có phải là một hạng tiếng ở nơi sòng bài đánh bạc, mà tự mồm con bạc nói ra đó sao? Xem đó thì ông « chúa xuân » quả là ông « chúa Ôn » rắc cái dịch cờ bạc xuống dân-ta trong quãng đầu năm này vậy. Đây ta hãy lược kể mấy cái nguyên-nhân mà quốc-dân ta sở dĩ sinh ra đánh bạc trong độ xuân này.

Ở thành-thị, cái dịch cờ bạc hầu như cái bệnh dịch tràng-nhiên! — Nhất là ở Hà-thành — Ta cứ xem các báo đăng-tải những việc ở bể được đánh bạc » trong mục « Thời sự » thì đủ rõ. Còn như ở các nơi thôn-giã, —trừ những làng ở gần chợ, những bọn vô-lại cứ phiên chợ là tụ tập nhau đánh chắc ăn thua, đã thành-danh mà gọi là « cờ bạc chợ » ra ngoài — thì cái dịch cờ bạc chẳng qua là một chứng thiên-thời mà thôi! Không đến nỗi suốt năm cờ bạc, thế nhưng dù thiên-thời, dù tràng-nhiên ra nữa, cái dịch cờ bạc bao giờ cũng là chứng chết người hại của. vậy ta cũng cần phải bàn.

Trong ba ngày Tết, ở các làng thường thường dân ông dân bà người giả người trẻ hội họp cả ra nơi công-đình để đánh bạc, sự đó thường gọi là sự cấu vui. Thế nhưng cấu vui cho tới nỗi có kẻ bán mâm nồi, cỗ quần áo, mất tiền của, bán ruộng nương gọi là « Cái dông đầu năm ». Vì vậy cho nên thua mãi gỡ, được mãi ăn, cái cuộc cấu vui, vào đến lúc « cay cú » « gỡ gài » thì thành ra kéo dài mãi mãi. Ấy là một cái nguyên-nhân.

Hai nữa là đầu năm thì dân lao-động chọn ngày mới bắt đầu làm việc, trong những khi chưa chọn được ngày đó, ngồi rỗi ăn rồi, sinh ra tụ nghỉ quán tam, nhưng vì rỗi mà đánh-chắc, đánh-chắc rồi được thua, được thua rồi thành ra mê-mải, quên cả làm ăn, lúc đó thì tuy chọn được ngày, cũng khó lòng mấy kẻ bạo gan bỏ chỗ chiếu bạc quán bài mà vào chỗ chân bùn tay lấm vậy.

Bà là các trẻ con nhà quê, được ngày tết, thì vui vẻ nôn nao, ngoài những sự đốt pháo giáo tranh, lễ tổ tiên, ăn giò bánh, lại còn sẵn tiền mừng tuổi, đó cỗ bài-phu quán tam-cúc đánh chắc cũng nhau, những sự đó người lớn không có cấm đâu. Người lớn lúc đó cũng rộng lượng mà cho trẻ con chơi nghịch. Lạ gì tập quen thành tính, xong tết rồi tuy là lúc bận học hành, có công việc, người lớn — cha, mẹ, ông, bà, họ-hương chủ bác — tuy cấm không cho ham chơi những việc như thế nữa thì nhưng thói mê khó bỏ, thường trẻ con vẫn rủ nhau thấm vụng mà đỏ cuộc bạc bài. Bọc lá tập rồi, lớn lên tự khắc là có máu mê cờ bạc. Cái trùng dịch đã có sẵn từ khi tấm bé, lúc lớn lên khó nỗi mà trừ!

Đó là cái căn-bệnh thiên-thời ở thôn quê đó!

Ở thành-thị, cái dịch cờ bạc ở trong xã-hội ta, lưu hành rất độc; mà người Việt Nam ta mắc phải chứng bệnh ấy, căn-nguyên cũng đã rất sâu. Đánh bạc chẳng những là thiên-thời, đánh bạc cho cả dân thôn-quê; đánh bạc chẳng riêng gì lũ vô-lại dong-dài, đánh bạc lan đến cả lũ làm ăn lao-động! Cái hại đã lắm, tương xâu không rõ, những công việc, mất thì-giờ, hao tiền tốt, hại sức khỏe, rồi cho đến gia-đình tan nát, luân lý đảo điên, hỏng đến cương thường, lắm vào tù tội. Dân trong một nước, người trong một giống, mà ngu muội chẳng mê đến thế, cái tiến-trình ta trông đó mà ta luống bồi hồi.

Thế nhưng ta nói thế, không phải là dám can người đánh bạc đâu! Không! quyết rằng không! Các người đánh bạc quyết nhiên là tự không dám can, ta không muốn can nữa, những người đánh bạc là một hạng hạ ngu bất-di không thể can được! Pháp-luật của chính-phủ, giáo-huấn của cha mẹ, trung-ngôn của bạn-hữu, dư-luận ở nhân-quần, cho chí những lời ngọt nhạt, cần dứt, mắng mỏ, xin van của vợ con, chồng con; hạng ấy cũng vẫn không thèm giới ý, huống chi ta, ta vạ gì mà can gián cho phí lời! Con đói vợ rách, tiền mất tật mang, danh dự không còn, mặt mày dày dạn, sản-nghiệp của ông cha, trang-liêm của thê-thiếp, đồng lương tháng của chồng con, đồ phục-sức trong thân xác, hạng người ấy đều không tiếc, tiếc gì đến kinh-tế trong xã-hội! tiến-trình trong chủng-tộc! mà ta nói chẳng hóa ra vu-khoát lắm sao!

Ôi! cái cờ bạc dù là dịch tràng niên, dù là chứng thiên-thời nữa, cái hại đều đến như trên ta đã kể, — mà có lẽ nhiều người đã kể nữa, — ta biết làm sao được bây giờ? Việt đến đây ta lòng những ngậm ngùi mà rỗ mấy giọt nhiệt lệ cho nhân-tâm phong tục! Tuồng các nhà có tâm-huyết với xã-hội cũng phải đồng ý với ta.

B. M.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, nhất thiết gửi ở, muốn báo-quán gửi đến cái nơi, thì gửi cho báo-quán cái giấy quán báo, chứa lại thì nào thì biểu rõ rằng vào đấy, và yết theo hai bảo (0 $ 20) không tem cũng được) đổi chỗ liền giấy quán khác.
Đổi ai không gửi tiền theo thì sở đã nguyên lấy số nọ phải trả cũng vậy.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 6 Mars 1923

Việc trù bình trong bạt sông Rhur

Việc viên thủ-tướng Cano triệu tập nghị viện ngày hôm thứ ba mới rồi, dư-luận nước Đức mỗi nơi nghị-luận một khác.

Xem chừng các nhà kỹ-nghệ trong bạt sông Rhur có ý muốn bắc chánh-phủ điều-đình với nước Pháp cho khỏi bị hại.

Cả các xưởng của MM. Thyssen và Stinnes cũng sắp đến lúc cùng rồi, mà thợ thuyền thấy chủ đương lúc do-dự phân-vân, cũng không nhất quyết chống cự lại việc Pháp kiểm-duyệt như trước nữa.

Tuy vậy, chánh phủ Đức vẫn ra công tổ chức việc kháng cự. Có tin rằng chánh-phủ Đức có hứa với các nhà buôn rằng kháng-cự lại các quan chức Pháp mà phải tốn thiệt bao nhiêu thì sau này sẽ được chánh-phủ Đức đền lại cho.

Ngày hôm chủ nhật, một bọn người Đức hãy-hoạch cơ-khí ở Westerbon bị lính Pháp đi tuần bắn chết mất một người.

Ở Horde một người đội khăn hộ bị người Đức khiêu-sự cũng bắn chết một người.

Ngày hôm chủ nhật có 11 chuyến hỏa-xa chở than đến nước Thụy-sĩ và nước Ý.

Tin Trung-hoa

Ngày 26 Février 1923

Hương-cảng đặc-điện

Ngày hôm qua đường Quảng-cun hỏa-xa bị cướp quân cướp hết mấy trăm người hành-khách. Ngày hôm nay quân Chu-bội-Đức đã họp cả ở Tam thủy. Tôn tổng-thống mới Thẩm-bộng Anh đến hội nghị tại Nông-âm thí-nghiệm-trường. Tôn tổng-thống định đi kinh-lý Giang môn và Sơn-đầu.

Ý-kiến Tào Ngộ

Tào Côn và Ngô-bội-Phu đối với việc công-đoàn bãi công, quyết dùng nghiêm-khắc thủ-đoạn, định phá tâm trâm công-bình ra để cấm mấy cho xe hỏa chạy.

Kinh-Hàn thiết-lộ

Đường Kinh-Hàn thiết-lộ đã có một chuyến xe riêng chạy sang Bảo-định.

Tin Ngân-văn-Bằng

Quách Đồng tự xin triệt tổ cái án Tham-chiến tá khoản tra-biện. Nghe đâu Quách đã được Ngân-văn-Bằng cho chân vạn đồng.

Chúng nghị-viện

Chúng nghị-viện định đến tuần lễ sau thì sẽ nghỉ nửa tháng. Việc đoàn-kỳ công-trái không do quốc-hội Thông-quá thì không được phát-hành.

Tin Ân-huy

Toán-thể Thập-tam sư đoàn ở Ân-huy xin bãi Mã-liễn-Giáp và Nguyễn-thực-Trung.

Ngoại giao tổng-trưởng

Việc bổ phiếu bổ ý-kiến lưu cho Hoàng-Phủ làm ngoại-giao tổng-trưởng, có một phần nghị viện chưa thuận đều phiếu.

Chính-trị-phạm

Có người đề nghị xin tiến bổ cái án thông-tập những chính-trị-phạm từ Dân-quốc nguyên-niên, định đến ngày kỷ-niệm nam bắc thống-nhất này thì sẽ phát biểu. Việc này hiện đang thương-nghị cùng các phương-diện, nhưng chưa tỏa thuận.

Ngày 27 Février 1923

Hương-cảng đặc điện

Quân Trần-quỳnh-Minh cả thảy 70 đinh đều họp tại Hoàng-giang để chống-cự Hứa-sùng-Trí không được về Quảng-châu. Tôn tổng-thống định lấy cái danh-nghĩa-nguyên-soái thống-xuất 6 sư-đoàn. cả thảy 100 đinh, còn thì đều cho giải-tán. Tôn tổng-thống dùng Thẩm-bộng-Anh làm tổng-tư-lệnh ở Quảng-tây. Lý-địch-Tiêu giải-tán 3 đinh.

Tài-chính khốn pháp

Tào-Côn định cho Lưu-ân-Nguyên nên mau mau trù tính khiếm sướng hai trăm vạn. Lưu hứa trong một năm sẽ trả 60 vạn.

Chúng nghị viện

Chúng nghị-viện tự hồi chánh-phủ bắt phải đem quyền sở nội ngoại-trái trong mấy năm nay giao cho quốc-hội thẩm-tra. Các ngoại quyền giao cho tài-chính-bộ chiếu-biện.

Tin Trường-thiệu-Tăng

Trường-thiệu-Tăng đã điện cho Tôn-truyền-Phương phải mau mau đem quân chiếm cứ Điện-nham, để ngăn trở quân Hứa sùng Trí không được về Nam.

Tin Hà-nam

Ngô-bội-Phu điện rằng phỉ-đồ ở Hà-nam hiện đã dẹp yên, xin phái Ngân-văn-Bằng đóng quân tại Trùng-giang, và Hồ-cảnh-Dực đóng quân tại Trương-gia-khẩu.

Bài ca Âu-trĩ-viên

Theo lời Ngô-thì-Quyên nữ-sĩ thì cuộc thi bài ca Âu-trĩ-viên này cũng làm-lươi đăng báo như cuộc thi thơ nước lụt của bản-quán năm xưa, để nghe những lời bình-phẩm của khách làng văn, rồi sau mới bàn đến việc điểm-duyệt. Vậy xin nói để các ngài biết rằng các bài đăng ở mục này chưa có phần hơn kém trên dưới chi cả, mà còn xen phách giữa tên, tùy đánh số thứ-tự mà thôi.

LXXXVII

Kìa kìa các nước vẫn minh,
Cái vườn Âu-trĩ lập thành biết bao
Nơi đất rộng, chỗ vườn cao,
Cỏ rậy mát mẻ, ra vào thảnh thơi.
Nuôi có cách, dạy có người,
Có nơi ăn ngủ, có nơi chơi đùa
Trẻ bé đợi, tuổi ngây thơ
Tập rèn cạnh tính, gạnh đùa khỏe người
Cho nên học tập thành tài,
Quá người khôn khéo hơn đời văn-minh.
Dân ta nói giống tinh anh,
Mấy nghìn thu vẫn rõ danh Lạc Hồng
Vốn là con giống chân dòng
Mà cơ tiến hóa vẫn không bằng người.
Chỉ vì một nỗi mù khơi,
Người không khéo mạch theo đòi làm sao
Muốn mong quả lớn cây cao,
Vun giồng trước phải thế nào mới nên
Có thân nếu để tự nhiên,
Khác gì tượng gỗ nghìn năm vẫn ngồi đó!
Cách nuôi trẻ, để kém người,
Còn mong liễn hóa non đời được sao.
Kìa xem thôn-giã biết bao,
Càng tê tái mặt, càng ngao ngán lòng
Kẻ thì bậu việc canh nông,
Cày sâu cuốc bẫm, có công lắm rồi.
Sinh con bỏ đó mà thôi,
Chơi dong nghịch bẩn ai thời trông coi!
Kẻ thì giàu có hẳn hoi,
Chỉ chăm có một lý-tài mà thôi.
Sinh con để chắc nhờ trời,
Tha hồ phòng tăng chợ bời nghỉ chi,
Kẻ thì nghèo khó bần vi.
Lần hồi hai bữa thiết gì dạy con.
Kẻ thì xuôi ngược bán buôn,
Bỏ đồng vẻ bắc bỏ còn thư chân.
Còn như những bậc phụ nhân,
Ỉ bỏ dạy trẻ. nhiều phần nuông con.
Than ôi! nước chảy đá mòn,
Có con chẳng nghĩ mong con bằng người.
Tỉnh anh hoài cả cảo trời,
Tuổi xanh hoài cả một đời thông minh
Nay vườn Âu-trĩ đã thành,
Bỏ trên kẻ đã công trình lắm thay.
Đem tâm gây quả phúc này,
Bắc-kỳ Khai-trí hội nay hiển lòng!
Khác gì đúc quả chuông đồng,
Khua hồi tỉnh giấc mơ mòng dân ta

Các nơi thôn-giã gần xa,
Tìm nơi đình miếu tạm mà mở mang
Cất người coi sóc tiền hàng,
Mẹ-Hồ coi giữ con gái lại và giết
chết người anh vợ. May nhân lúc nhộn nhịp lên Mẹ-Hồ chồng người con gái cởi được trói chạy vào rừng trốn. Chàng lấy cả nhà này được 30 đồng và 2 tấm vải, rồi lẩn thoát. Sau trong đám ấy thương có hai người chết. Thế là trong nửa giờ đồng-hồ chúng ấn cướp 3 nhà giết mất 4 người và đánh 3 người bị thương mà phần nhiều là nặng cả. Những dân-bà trẻ con không chồng cự gì mà chúng cũng giết. Thật là giã-man quá thể.

Sau xét thì bọn cướp ấy tên Vạng-chiếc-Sìu tức Pó-giên-Sìu và tên A-Poóng làm đầu chúng. Tên A-Phòng khi trước ở Bắc-kỳ, sau trốn về Tàu với tên Pó giên-Sìu rồi rủ 9 đứa sang ăn cướp ở xóm ấy là nơi tên ấy đã thông-đồng lối và biết có nhiều tiền bạc. Thảm mãi chỉ bắt được tên Vang-chiu-Sìu cùng với đứa đồng đẳng là tên Lưu-a-Sầu tức Pó-Quan.

Bọn cướp ấy còn biết được tên Vang-a-Phương tức A-Phòng, tên Si-Pao tên Chung-Gi, tên Lưu-a-Van và tên Pó-Pha, nhưng tìm mãi chưa bắt được.

TỪ HUẾ ĐẾN TOURANE SẮP CÓ XE LỬA ĐI ĐÊM

Theo như ý quan Toàn-quyền, sở Hỏa-xa đã trù tính đặt những chuyến xe chạy đêm từ Huế vô Tourane và từ Tourane ra Huế. Các hành khách và các thư từ ở Hanoi vô Saigon mà đi đường bộ thì sẽ bớt được một ngày.

Sở Hỏa-xa đã xét ra cái cách giản dị nhất để đặt những chuyến xe lấy là cách dùng toa máy ty (automotrice), bởi vậy Đông-pháp Kinh-lế-cục ở bên Pháp vừa mới đấu giá mua ba cái máy ty động để dùng cho đường ấy.

Sở Hỏa-xa lại trù tính việc dụng toa máy ty động ở các đường khác nữa, cho nên đã giao cho quan kỹ-sư Simonin hiện đang ở bên Pháp xét xem thứ xe nào dùng được tiện hơn cho đường Saigon-Mỹ-tho.

Hội-đồng các quan Thượng-thư tại Nam-triều

Chiếu theo chỉ dụ ngày 2 Mars, Hội-đồng các quan Thượng-thư tại Nam-triều đổi lại như sau này :

Cụ Tôn-thất-Hân, Thái-tướng kiêm Hình bộ thượng-thư vẫn hưu thì nay thăng Văn-minh điện đại-học-sĩ

Cụ Nguyễn-hữu-Bài thăng Thái-tướng và vẫn giữ bộ Lại.

Cụ Hồ-đắc-Trung vẫn giữ bộ Lễ

Cụ Võ-Liêm lĩnh Công-bộ thượng-thư.

Cụ Trần-đình-Hoè lĩnh Hình bộ.

Cụ Phạm-văn-Thụ lĩnh-đốc Nam định lĩnh Hộ-bộ thượng-thư.

Cụ Thân - trọng - Huề vẫn giữ bộ Binh và bộ Học.

Hai cái án xử tử

Sáng sớm hôm qua tại Cốc-lếu đã xử tử hai mạng là tên Van-chin Sìn tức Po-quoc bị Tòa án Đại-hình Hà-nội ngày 3 Juin kết án xử tử về tội ăn cướp và giết người. Việc ấy bản-quán đã đăng báo, nay xin lược thuật lại như sau này :

Hôm 6 Janvier 1922 ở xóm Lao tung, làng Cam-đường (Lao-kay) có xảy ra một cái bi-kịch rất thảm thương. Nguyên xóm ấy duy chỉ có ba nhà ở, mà nhân số cả thảy đàn bà trẻ con 12 người. Chiều hôm ấy vào hồi 6 giờ, có một đảng 12 đứa cướp (9 người Nùng và 3 người Khách) mang súng lục súng dài, dao và gậy, thoạt tiên vào cướp nhà tên Pô-phà-Nuôi, chúng bắt tên Nuôi đâm cổ rồi và đánh người vợ, bốn người con và một người hàng xóm sang chơi ở nhà ấy bị trọng thương, còn một người con dâu có thai gần đến tháng sinh thấy thế sợ chực chạy trốn thì chúng cũng đâm chết nốt. Xong rồi chúng phá hòm lấy được 200 đồng, đồ đạc quần áo đáng giá 36 đồng.

Đoạn chúng kéo sang nhà tên Tân-lao-Sou, đánh tên ấy cùng người có 60 tuổi và người anh bị thương gục xuống đất, rồi lấy 3 đồng bạc và 40 vuông vải.

Ở xóm ấy còn nhà tên Me-Hồ thì chúng vào nốt. Chúng đánh trói tên Me-Hồ chúng đưa con gái lại và giết chết người anh vợ. May nhân lúc nhộn nhịp lên Mẹ-Hồ chồng người con gái cởi được trói chạy vào rừng trốn. Chúng lấy cả nhà này được 30 đồng và 2 tấm vải, rồi lẩn thoát. Sau trong đám ấy thương có hai người chết. Thế là trong nửa giờ đồng-hồ chúng ấn cướp 3 nhà giết mất 4 người và đánh 3 người bị thương mà phần nhiều là nặng cả. Những dân-bà trẻ con không chồng cự gì mà chúng cũng giết. Thật là giã-man quá thể.

Sau xét thì bọn cướp ấy tên Vạng-chiếc-Sìu tức Pó-giên-Sìu và tên A-Poóng làm đầu chúng. Tên A-Phòng khi trước ở Bắc-kỳ, sau trốn về Tàu với tên Pó giên-Sìu rồi rủ 9 đứa sang ăn cướp ở xóm ấy là nơi tên ấy đã thông-đồng lối và biết có nhiều tiền bạc. Thảm mãi chỉ bắt được tên Vang-chiu-Sìu cùng với đứa đồng đẳng là tên Lưu-a-Sầu tức Pó-Quan.

Bọn cướp ấy còn biết được tên Vang-a-Phương tức A-Phòng, tên Si-Pao tên Chung-Gi, tên Lưu-a-Van và tên Pó-Pha, nhưng tìm mãi chưa bắt được.

VĂN UYÊN

Nhớ bạn cũ

Ngồi buồn lại nhớ năm xưa,
Cuộc vui ngày ấy bây giờ có đâu,
Nào bạn lứa cũng nhau khi trước,
Nay mỗi người, mỗi nước, mỗi nơi,
Người thì buôn bán ra khơi.
Kẻ thì võng lọng cân đai mới là,
Người nhờ bước thành ra lạm lạc,
Kẻ rừng xanh ngọc ngác chờ ai,
Người ra đến ải cõi ngoài,
Kẻ đã khuất nẻo, người thời đi tu,
Trong bạn cũ vì dù gặp gỡ,
Chẳng hay còn có nhớ nhau chăng.
Việc đời khôn xiết nói năng,
Cũng trong một bước ai từng rõ may.
Kẻ gặp vận rồng bay, rồng gió,
Người ai cơ biết nói làm sao,
Cũng nhau vẫn mới độ nào.
Bút nghiên đèn sách biết bao thiêng liêng,
Cũng có khi giăng thanh gió mát,
Dạo khúc đàn, câu hát làm vui,
Có khi chén rượu khuyên mời.
Câu thơ xướng họa giọng cười hề hề,
Cũng có lúc tê mê tiu mẫn,
Hễ nhau ngồi đánh vần cờ chơi,
Biết bao thú vị vơi vơi.
Bỗng dưng nay đã như bời chiêm bao,
Làng nhớ bạn kể sao cho xiết,
Sẵn bút hoa ghi chép mấy ky,
Gửi Nam thăng Ngốc là tôi.

Lọc-đ nh lại giảo.

Tự do diễn đàn

Nghề làm ruộng là nghề gốc của cải lương

Nghề làm ruộng là nghề gốc của

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Tấm lòng trinh-bạch

II

Bảo-phương khi mới ra đời đã

chưa từng trông thấy những bảo-vật ấy bao giờ! Cần đáng mười vạn nào mà kể! . . »

Bảo-phương tâm lại vẫn làm rằng : « Của này ở đâu đến ? Người viết thư ấy là ai ? . . » Nàng run sợ, ngạc nhiên quá đỗi. Hồn là không

không biết làm thế nào ra được, nếu trăng trình mãi, người nhà thức dậy thì đều bại lộ. Nàng đứng lặng-ngắm một lúc rồi sẽ mở cửa sổ nhảy xuống vườn. Nàng mở cửa vườn, khi ra ngoài rồi, lại sẽ khép cửa lại. Bảo-phương trước khi từ giã bà, nhà của

Muốn cho những nhà có hằng tâm giúp xã Hanvieć được chóng chỗ ngồi vừa ý thì hội-đồng tổ chức cuộc hát ấy định rằng những về phòng (loge) trên gác và những phòng ở tầng dưới (baignoires) sẽ bán đấu giá tại nhà hát ngày thứ tư 14 Mars

Danh dự hội tinh, Những hàng bình hình, khỏ đỏ và lĩnh thợ có tên sau này, được thưởng Danh dự bội-tinh.

Bội-tinh bạc hạng nhất :

MM. Ng-khắc-Cư, dịch phó thủ tại kho thuốc sáng Bergerac, quán tại

Document scanned with CamScanner

lưu trí thức ít khi lưu ý đến. Bao nhiêu tài lực tâm can đem cả vào sự học mà ganh đua áo đa lộng xanh. Còn nghề chân lấm tay bùn kia chỉ dành riêng cho những kẻ rủi phải cực kịch, chớ ai thèm nhìn đến. Dẫu đôi khi vua chúa cũng có khuyến khích, nhưng chẳng qua là miễn lệ mà thôi.

Một lẽ tôi xem sách có thấy nói, — không thời đích về đời nào, — nhà vua sai chở ra một thứ xe để đem nước vào ruộng, nhưng tiếc thay, cái xe đó thất truyền, mà từ bấy đến nay cũng không ai sáng tạo được thứ gì nữa! Cày vẫn cày, cuốc vẫn cuốc, thấy hạn vẫn thấy hạn, hết thảy đều trông cậy ở giời! Xét ra nước ta biết làm ruộng kể ngót bốn nghìn năm nay, mà cho đến bây giờ, vẫn chưa cải lương tiến bộ được chút nào. Thóc gạo đem so với các lân bang vẫn chịu phần thua kém!...

Trong khoảng mười năm nay, dư-luận nghe cũng hơi sôi sắng về công nghiệp đôi chút, mà Chính-phủ nghe cũng sẵn lòng chấn chỉnh cho ta. Xem như mấy cảm nghĩ nói mở trường, nào khai nông, mới đây lại có nghị trợ cấp cho những nhà đang được máy, trong việc làm ruộng nữa. Thực là đáng mừng.

Kỳ giả cũng là con nhà làm ruộng, vốn sinh trưởng ở nơi thôn giã, mỗi độ tháng tháng thấy những cảnh buồng lắm than của người nhà quê. Vậy nên đối với người nông, vẫn có tấm nhiệt-thành đặc-biệt.

Như dân nhà quê ta, làm ăn thực là tốn công phu mà thu lợi có được là bao. Huống chi phải cần cắm thì thấy, năm thì hạn, mỗi năm hạo hụt một đường, chớ mấy khi đã được bội thu. Nghĩ đến nông nỗi mà thêm ngao ngán cho bọn điền gia!

Mới rồi nhân dịp đi nguyệt-đán, kỳ giả có về thăm quê nhà. Trông thấy một cảnh tha chiêm xanh tốt, lấy làm ngạc nhiên. Vì vùng đó đồng cao, vụ mùa cũng còn khô cạn, làm gì có nước mà cấy được chiêm. Sau hỏi, mới biết là nhờ có một cái máy lấy nước của ông Nguyễn..., mới chế ra đã nước mà cấy được.

Nhân ngồi tiếp chuyện ông, ông có bảy tỏ cho xem cách vận động chạy là cách thức ông đã chế tạo ra, mà coi rất bình thường giản dị. Khi vận động chỉ phải dùng một con bò, ấy mấy tay đưa sơ tốt mà sức mạnh lắm, bằng được năm mươi nhân công, kỳ giả chỉ xin nói qua như vậy, có thì sau này khi nào phòng canh-nông xét nghiệm xong, các ngài sẽ biết tường tận.

Kể như cái máy này mà đem so với những máy lấy nước của người Âu, thì chẳng lấy đâu làm hoàn toàn bằng được. Song ích chu ta được hai điều là đơn sơ và rẻ tiền, (nai đã lấy nghề như lại cần cho nông-gia của ta lắm. Chế tạo ra đã không tốn mấy (chừng hơn một trăm bạc) mà sức dùng cũng cất nghĩa qua một lần cũng đến trong non được cả.

Trong khi nói chuyện ông lại cho xem cả mấy thứ cây bưa cần ông. Những thứ lấy ông đã theo lối cũ mà sửa sang lại thêm tiện. Kể cũng thích dụng lắm, chính phòng canh-nông cũng đã khen là tiện lợi.

Hãy xem như ông Nguyễn, vốn bằng tốt nghiệp ở trường Canh-nông ghay cơ khí nào cả, thế mà mấy ông thực được, ruộng ông làm xanh. Thế mới biết người ta, không cứ nghề gì, cần có kiến nhiều và phải có kinh-nghiệm thực hành mới được, chớ nên cứ sách học thực chiến, nghĩ đâu thì đó hàng trang bóc-học, địa-chất-học ra mà nói, thì có ích chi. Đó là vì chút nhiệt thành với nông giới mà nói vậy, chớ không có ý bài trách gì ai.

Sau này dám mong rằng nay mai ta sẽ có những học sinh tốt-nghiệp ở các trường canh-nông ra, các ông sẽ đem lấy tài học mà tận hiến cho quốc dân. Trong nông-giới sẽ nảy ra nhiều người như ông Nguyễn, hơn ông Nguyễn là chỉ làm ruộng của ta khá gì mà không cải lương, nghề làm ruộng của ta khó gì mà không chấn hưng được, mong lắm thay.

Tùng-Vân Bùi-tuấn-Bách

lúc thì đoán thế này thúc thì bàn thế kia. Nàng Bảo phượng đoán xa xôi rằng quốn gian-phi vào cung điệu lấy những bảo-vật này bị đuổi gấp sợ mà để cái trâp này ở đây để lẩn thoát. Nếu vậy là một cái tại họa cho nhà ta chứ không phải cái hạnh-phúc đâu. Nhưng cái thư kia ra ý làm sao? Hai bà chàu bàn đi nghĩ lại mãi. Nàng nhất định làm tờ trình quan để tránh tai vạ về sau. Nàng trở gót vào thư-phòng, khi đương thảo tờ trình, thoát chuô g ở ngoài cửa rung động; ở ngoài cửa nghe thấy tiếng người và ngựa xôn xao, lại có một bọn gia-bộ sẵn vào trong vườn, chật nhích những người đứng ra hai hàng.

Bảo-phượng thấy tiếng náo-động, ở trong vườn bước ra, rồi hai bà chàu dắt nhau xuống đứng dưới thiên. Hai bà cháu tỏ ràng trông thấy một người đến ông có nhỏ lo mặc lịch-sự vào trong nhà, đằng sau có hai lên hình theo hầu.

Ông lão lễ bước đến chỗ nàng đứng và nói-chào, rồi từ tốn nói rằng

— Có phải tiểu-thư là Bảo-phượng không?

Nàng thẹn sẽ đáp rằng: « Thưa phải ».

Bẩm, tôi được lệnh của công tử bộ Lễ đến đây nói với tiểu-thư nhận những bảo-vật đã gửi đến hôm nọ.

Nói đoạn lão ta nghỉ thầm rằng thật là một bậc quốc-sắc thiên-hương sau này được hưởng phú-quý vinh-hoa chớ không sai.

Bà cụ nghe thấy nói thế vui mừng gửi xuống sập mà rằng: Công-tử con quan ư? Thật như lời chứ?

— Bẩm lão-bà, quả thật thế, không dám nói sai. Mới đây, công-tử được vụng trộng dung nhan tiểu-thư, nên đem lòng quyến luyến, đêm ngày vọng tưởng đến nỗi biếng ăn lười ngủ, bởi thế công-tử cho tôi đến đây giải bày mọi lẽ để chàng Bảo-phượng kết duyên Tần Trần. Khi chọn được ngày lành tôi sẽ xin làm lễ thành-hôn. Nếu tiểu-thư đẹp duyên với công-tử, thì hưởng phúc lộc lâu dài và tỏ lòng tin mượng hôm nay chắc rằng tuyên-quyến gặp người quốc-sắc xứng đáng.

Nói xong, lão quốc-gia vái chào lui trở ra, còn Bảo-phượng đứng im không nói được một lời nào cả. Bà thì vui mừng kiết bao, mà không biết cái khổ tâm của cháu, nàng tỉ ruột tầm bồi rồi, tỉnh trí ý riêng biết nào ai hay. Bà loan báo tin ấy cho nhau thích gần xa biết. Ngày nào trong nhà cũng tấp nập những người đến mừng. Nàng lẻ tẻ tại trong lòng không biết chọn vui thảo thở. Chị em họ hàng chúc mừng cho bao nhiêu, nàng càng đau đớn bấy nhiêu. Nàng mặc kệ nói người cười, kẻ ra người vào, nàng ẩm thầm sầu não. Mọi người tưởng rằng nàng được sánh vai với một bậc công-tử, nên chỉ kiêu hãnh, không chánh bối ai cả.

Cảnh ngoài tuy vui mà trong lòng riêng vẫn buồn. Đêm nàng vào trong thư-phòng, một bóng một đèn, giãn cho ai gần nên sự trắc trở, thương thân thế liễu-bồ, đôi con mắt ủ dột, cứ thế mà ngồi cho đến lúc tàn canh. Bỗng nhiên nàng vùng đứng dậy, hình như tỉnh giấc mê-mộng vậy.

Nàng lẩm bẩm rằng: « Tiên sao cho khỏi phụ lời thệ hải minh sơn mới là.. Tạ xử sự thế nào bây giờ? Trời ơi! Nếu ta cứng ai ở nơi lầu hồng gác tía kia chỉ là nơi nguy-hiểm thì hãm hại ta mà thôi, chứ đối ta có chi là vui là sướng!.. Ai ngờ ta định kết duyên sắt cầm với Lý-sơ, mà trời không chiều lòng. Trở tạo trêu người chi lắm! » Đêm hôm sau nàng sẽ mở hé cánh cửa buồng và lẳng lặng xem bà thức hay ngủ. Trong phòng im lặng như tờ. Nàng đi khắp trong nhà thấy đèn thắp mịch cả. Nàng nửa-tỉ đương ngủ say. Nàng bèn trở vào thư-phòng mở mấy cái hộp soạn ra, thu xếp các đồ nữ-trang cùng những món tiền cổ riêng. Gói cả vào mấy bộng hoa nào cùng mấy bức thư và quần áo. Nàng mặc những quần áo tơ lụa thường. Nàng tất ngon đèn, sẽ khép cửa buồng, rồi rón rén xuống thang. Cửa ngoài khóa cẩn thận, nàng không thể mở được, nàng nghĩ mãi « Lý-sơ ơi! Thôi thôi thiếp cũng chàng không thể gặp nhau ở trên thế gian này, đành chịu lỗi lời thề xưa, đến khi xuống tuyền đài mới được sum họp. Nay ! cái thân này là nơi ta sinh trưởng, thế mà tự nhiên vô-tội phải bỏ đi xem đi, nghĩ có thiên-nhân không?! Nhưng thôi thân nữa bà chi, chẳng qua muôn sự tại trời. Chàng từ biệt thiếp mà đi, chẳng qua là muốn cùng thiếp kết một chữ đồng; nay thấp tự biệt chốn này mà đi, cũng chỉ vì một lòng một dạ nguyện ước ấy mà thôi, mỗi người một ngả biết bao giờ được sum họp một nhà? Những điều đó ta quong-vóc thành ra mộng-tưởng hư không cả. Sự phận rẻ này là vì ai không thẹn rồi niềm đôi ta.

Nàng nói dứt lời, tức-nỏ khóc. Bước đi một bước lại dừng chân lại...

(Còn nữa)

Thanh-trai, Trương-qui-Bình

Cải chính

Trong bài đầu tờ báo hôm qua, ở cột thứ nhất, dòng thứ 38, có câu « những nước tiên - tiến ..... » xếp lầm là « những nước tân tiến ..... », vậy xin cải-chính lại cho đúng.

Trong mục « Tòa án Trùng-trị, chỗ « Việc cắt tóc ở phố hàng Bông » dòng thứ 13 có câu « Nói dối tờ, tỉnh nhân nắm lấy cổ, rồi ở đằng sau cổ thì.. », người xếp chữ bỏ mất một dòng vậy xin cải-chính lại là: « Nói dối tờ, tỉnh nhân nắm lấy cổ, rồi cầm dao chực thiến cổ, vừa cắt được một món tóc ở đằng sau cổ thì.. ».

* * *

Trong mục « Hội đua ngựa » còn thiếu nữa, một đoạn sau này:

Giải Chiến'ra 1600m (ngựa lai)

Ngựa Corsaire chuồng Blanche nhỉ — Zaza nhi

Tiền đánh cuộc ngựa Corsaire nhỉ được : 1 p 10

Tiền đánh cuộc ngựa Zaza nhi được : 1 90

Giải Codoman 1600m (ngựa lai)

Ngựa Victoire M. Casablanca nhỉ — L'Yser chuồng Blanche nhỉ

Tiền đánh cuộc ngựa Victoire nhỉ nhỉ được : 1 p 60

Tiền đánh cuộc ngựa Victoire nhỉ được : 1 20

Tiền đánh cuộc ngựa L'Yser nhỉ được : 1 20

Giải Prestige 1700m (ngựa ta)

Ngựa Polamour M. Ng-huy Hợi nhất — Xích-Thỏ — Điền nhì

Tiền đánh cuộc ngựa Polamour nhất được : 1 p 90

Tiền đánh cuộc ngựa Polamour nhì được : 1 60

Tiền đánh cuộc ngựa Xích-thỏ nhì được : 2 70

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 6 Mars nay, giá bạc ở kho Nhà nước định là 0 f. 85

Chỉ-giá quốc-trái. — *Ngày 6 Mars 1923* : 3 °/. 58,60 — 4 °/. 1918 61 — 5 °/. 1915 - 1916 73 50 — 5 °/. 1920 87.55 — 6 °/. 1920 86.95

Tàu tàu. — Tàu *Amiral Nielly* khởi-hành ở Marseille ngày 3 Mars.

Cuộc hát giúp xã Hauviné. — Đến tối thứ bảy 17 Mars này hồi 21 giờ tại nhà hát Tây sẽ mở một cuộc hát giúp xã Hauviné bên Pháp. Cái tích sẽ diễn là « La Belle Aventure » là một hài kịch rất hay do những nhà trước thuật De Flers et Caillavet soạn ra. Các nhà diễn vở ấy toàn là những tay khéo và là những nhà tận tâm với cuộc công ích cả, chắc hẳn ai cũng còn nhớ vì trước kia các ông bà ấy đã diễn tích « L'idée de Françoise » và tích « Le Retours rời. Những người đã đi xem diễu mấy vở ấy đều công nhận là các vai đóng rất khéo và rất công phu.

Vậy buổi hát ngày 17 Mars, chắc là vui chẳng kém gì các nhà hát lớn ở Paris vậy.

Cần người làm việc

Cần dùng thợ may hoặc may ngay ở hiệu, hoặc nhận quần áo đem về nhà may cũng được.

Hỏi tại hiệu Moreau, số 23, đường Henri Rivière, Hanoi. 3541

Bầu cử hội-viên thương-mại — Bản quán nhắc lại rằng đến ngày thứ ba 20 Mars này, tại Hanoi và Haiphong sẽ bầu cử lại hội-viên thương-mại.

Phòng thương-mại Hanoi thời thuộc về những hạt này: thành-phố Hanoi, các tỉnh Bắc-giang, Bắc-ninh, Bắc-kạn, Hà-đông, Hòa-bình, Lao-kay, Lang-sơn, Phú-thọ, Phúc-yên, Sơn-la, Sơn-tây, Thái-nguyên, Tuyên-quang, Vĩnh-yên, Yên-bay, Cao-bằng, Hà-giang, Lai-châu và ba tỉnh phía Bắc Trung kỳ là Thanh-hóa, Vinh, Hà-tĩnh.

Phòng thương-mại Haiphong thì thuộc về những hạt này:

Thành-phố Haiphong, các tỉnh Hưng-yên, Hải-dương Kiến-an, Nam-định, Ninh-bình, Phố-lý, Quảng yên, Thái-bình, Moncay.

Bản-quán lại nhắc lại rằng những người vắng mặt ở Hanoi thì có thể được đưa phiếu bằng thư-từ, và phải theo như thể lệ sau này:

Người dự bầu muốn đưa phiếu bằng thư-từ thì phải bỏ vé bầu cử vào trong một cái phong-bì thư nhỏ, niêm-phong lại, không được viết gì, hoặc làm dấu gì ở trên phiếu bầu cử phải trắng nguyên, không gì dấu vết gì.

Xong rồi, bỏ vào trong cái phong bì nữa, cái này phải kỹ lưỡ và để chỗ buộc của mình ở đâu và ngoài bì đề như sau này:

A Monsieur le Président du Bureau de Vote pour la Chambre de Commerce à.....

Tuy kỳ, gửi nhà Bưu-chính, chậm nhất là 10m trước ngày bầu cử phải đến nơi rồi.

Bóng đèn điện 1/2 Wắt

Thứ bóng đèn này được lò ma tròn, thắp sáng ma lòn ít điện.

1/2 Watt có thứ 600, 100, 50 bougies.

Monowatt có thứ 50, 32, 25 bougies.

Hiệu QUẢNG-HƯNG-LONG *ở phố Hàng Bồ, Hanoi, mới buôn sang, mới các Qui-khách đến mua mau kẻo hết. Giá tính rất hạ.*

3014

Một tỉnh pháo-thủ. — Sở Pháo-thủ nay đương cần a nộ tỉnh tuyển ở trong những người đã theo học lại trường Kỹ-nghệ Hanoi hay Haiphong. Các hàng bếp cai đội ở trong ngạch Pháo-thủ hiện nay thiếu gần một nửa, vì rằng cứ chiếu theo nghị-định của quan Thượng-thư thuộc-địa thì mỗi về lục-quân Tây hay Nam linh thợ phải có một người đội, một người cai và hai người linh, ở về thứ tư pháo-thủ thuộc-địa cũng thiếu hai chân pháo thủ.

Lệ thăng chức cũng theo như lệ của các hàng bếp cai đội ở trong Lục quân. Nhưng vì bây giờ trong ngạch Pháo-thủ thiếu các hàng cai đội thì trong việc thăng chức mấy năm luôn tết là mau chóng lắm. Vậy những học-trò ối ở các trường Kỹ-nghệ ứng mộ thì chắc là mau được lon cai rồi lên lon đội. Cách ứng mộ cũng như cách ứng mộ thường ngày.

Ngài đã đi coi trò:

BỘ ÁO KHÔNG LÀM NÊN NGƯỜI THẦY TỤ TẠI RẠP CHỚP BÓNG PALACE CHƯA P

Nếu chưa thì nên đi coi ngay.

Nếu đã thì nên bảo cho quen thuộc đi coi.

Căn người làm việc

Cần dùng thợ may hoặc may ngay ở hiệu, hoặc nhận quần áo đem về nhà may cũng được.

Hỏi tại hiệu Moreau, số 23, đường Henri Rivière, Hanoi. 3541

Bầu cử hội-viên thương-mại — Bản quán nhắc lại rằng đến ngày thứ ba 20 Mars này, tại Hanoi và Haiphong sẽ bầu cử lại hội-viên thương-mại.

Phòng thương-mại Hanoi thời thuộc về những hạt này: thành-phố Hanoi, các tỉnh Bắc-giang, Bắc-ninh, Bắc-kạn, Hà-đông, Hòa-bình, Lao-kay, Lang-sơn, Phú-thọ, Phúc-yên, Sơn-la, Sơn-tây, Thái-nguyên, Tuyên-quang, Vĩnh-yên, Yên-bay, Cao-bằng, Hà-giang, Lai-châu và ba tỉnh phía Bắc Trung kỳ là Thanh-hóa, Vinh, Hà-tĩnh.

Phòng thương-mại Haiphong thì thuộc về những hạt này:

Thành-phố Haiphong, các tỉnh Hưng-yên, Hải-dương Kiến-an, Nam-định, Ninh-bình, Phố-lý, Quảng yên, Thái-bình, Moncay.

Bản-quán lại nhắc lại rằng những người vắng mặt ở Hanoi thì có thể được đưa phiếu bằng thư-từ, và phải theo như thể lệ sau này:

Người dự bầu muốn đưa phiếu bằng thư-từ thì phải bỏ vé bầu cử vào trong một cái phong-bì thư nhỏ, niêm-phong lại, không được viết gì, hoặc làm dấu gì ở trên phiếu bầu cử phải trắng nguyên, không gì dấu vết gì.

Xong rồi, bỏ vào trong cái phong bì nữa, cái này phải kỹ lưỡ và để chỗ buộc của mình ở đâu và ngoài bì đề như sau này:

A Monsieur le Président du Bureau de Vote pour la Chambre de Commerce à.....

Tuy kỳ, gửi nhà Bưu-chính, chậm nhất là 10m trước ngày bầu cử phải đến nơi rồi.

Bóng đèn điện 1/2 Wắt

Thứ bóng đèn này được lò ma tròn, thắp sáng ma lòn ít điện.

1/2 Watt có thứ 600, 100, 50 bougies.

Monowatt có thứ 50, 32, 25 bougies.

Hiệu QUẢNG-HƯNG-LONG *ở phố Hàng Bồ, Hanoi, mới buôn sang, mới các Qui-khách đến mua mau kẻo hết. Giá tính rất hạ.*

3014

Một tỉnh pháo-thủ. — Sở Pháo-thủ nay đương cần a nộ tỉnh tuyển ở trong những người đã theo học lại trường Kỹ-nghệ Hanoi hay Haiphong. Các hàng bếp cai đội ở trong ngạch Pháo-thủ hiện nay thiếu gần một nửa, vì rằng cứ chiếu theo nghị-định của quan Thượng-thư thuộc-địa thì mỗi về lục-quân Tây hay Nam linh thợ phải có một người đội, một người cai và hai người linh, ở về thứ tư pháo-thủ thuộc-địa cũng thiếu hai chân pháo thủ.

Lệ thăng chức cũng theo như lệ của các hàng bếp cai đội ở trong Lục quân. Nhưng vì bây giờ trong ngạch Pháo-thủ thiếu các hàng cai đội thì trong việc thăng chức mấy năm luôn tết là mau chóng lắm. Vậy những học-trò ối ở các trường Kỹ-nghệ ứng mộ thì chắc là mau được lon cai rồi lên lon đội. Cách ứng mộ cũng như cách ứng mộ thường ngày.

Ngài đã đi coi trò:

BỘ ÁO KHÔNG LÀM NÊN NGƯỜI THẦY TỤ TẠI RẠP CHỚP BÓNG PALACE CHƯA P

Nếu chưa thì nên đi coi ngay.

Nếu đã thì nên bảo cho quen thuộc đi coi.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà bốc (Rue des Pipes) số nhà 9 ở Hanoi.

Buổi chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 4 giờ, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng người người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3502

Ngạch Công-chính. — M. Hoàng-văn-Ngọc, phó ký sự Đông-pháp tập sự (Ingénieur adjoint indochinois) tòng sự tại sở Công chính Bắc-kỳ thì nay thuộc quyền quan Đốc-lý thành-phố Nam-định bổ dụng kể từ ngày 1er Février 1923.

Ngạch thừa phái. — M. Lê-tiến Đạt thừa-phái hạng năm phủ Tiên-hưng (Thái-bình), vừa mới có nghị-định đổi đi Lai-châu thì nay được tử chức

M. Lê văn-Tiếp, thừa-phái hạng năm ở Yên bày nay đổi đi Lai-châu thay M. Lê-tiến-Đạt.

M. Ngô ngọc-Thụ, thừa-phái hạng ba ở huyện Vĩnh-bảo (Hải-dương) nay đổi đi Yên-bày thay M. Lê văn-Tiếp.

M. Trần-ngọc-Oanh, quản Xôi-thương huyện Nam-trực (Nam định) đã thừa-phái hạng năm thường thụ cấp phẩm văn giai và bổ tại Vĩnh-bảo (Hải-dương) thay M. Ngô-ngọc-Thụ,

(Xem trang thứ ba, cột thứ ba)

茂 MAO-SENG 盛
57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới), Hanoi
MÁY MỚI số 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 34 năm chuyên nghề làm

Ngạch thư ký. — M. Vũ-đức-Phương, thư ký hạng ba ngạch tòa Sứ Bắc-kỳ đã ra ngoại ngạch đã tòng sự tại trường Bảo-hộ Marseille thì kể từ ngày về đến Haiphong lại thuộc quyền quan Thống-sứ Bắc kỳ bổ dụng

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Các quan thanh tra thuộc-địa tại Haiphong. — Sáng hôm qua, một quan thanh tra đã đến khám các

lẽ liên nhiều lắm đủ chứng nghiệm rằng không phụ lòng các quan trên đón đốc điều việc học ở các thôn-phố chúng tôi.

Bẩm các quan, thưa các ngài, tôi sở dĩ sáng lập trường lòng Vân-la này không phải là làm danh hám vị, mà thực là vì nghĩa công ích công tâm,

功各怡共調单夕所
馭每來役

Bureau d'Agence d'affaires

Sở làm đơn và lo giúp các

CÁC CUỘC ĐI XEM
SÁN-NHIÊN
Tối thứ ba 6 Mars 1923

Qui-nhơn có dùng. Lại mời chiều cổ.

2045 HẬU-TRỊNH Kính cáo.

Vì đi xa mà bán

Xe ô-tô hiệu « Renault » 2 cylindre, 8 mã-lực, chạy nhanh 55 kim mỗi giờ 2 chỗ ngồi và có cả ghế phụ đang trước và ghế phụ đang sau. Rất tốt. Hỏi tại bản quan. 2046

Xe cộ không đi lại được. — Công-ty Đèn-khí hợp ý với các nhà quyền binh trong thành-phố có lời bố cáo để nhân dân trong thành-phố đã nói biết rằng vì việc đặt đường giây điện ngầm, công-ty phải ngăn con đường Francis-Garnier ở trước cửa nhà máy điện, xe cộ không đi lại qua được trong ba ngày thứ tư, thứ năm, thứ sáu 7 8 9 Mars. Trong những bữa công-việc đương làm ấy, xe ô-tô và các xe khác sẽ phải đi đường phố Balov, phố Amiral Courbet, và phố Felloneau.

Việt - Nam - Thanh - Niên hội. — Ở Hội quán đã họp đại Hội-đồng chiều hôm chủ nhật mới rồi có về nhiều việc, nhưng có hai vấn-đề quan-trọng sau này : 1 Định mở ra mấy lớp trong học hoàn bị ở Hội-quán. Vậy những hội-viên ai muốn theo học thì xin gửi tên lại tòa Đốc-hội nói rõ muốn theo học đằng-thứ nào. Nay hội phải tìm những ông Giáo-sư để dạy các bài. Học-trò phải đóng tiền học để làm công phí các ông Giáo. Nay định tháng thứ nhất mồi người đến học sẽ giả 2 $ 50, rồi những tháng sau hoặc thêm lên hay bớt đi cho vừa đủ tiền cung phí lấy.

2 Về việc mở một ngày hội ở Hội-quán mà Hội-đồng coi Lễ-nghi với Dạ lịch đã định là ngày 29 tháng tư tây này, thì xin các quí vị hội-viên đem cho các ý-kiến làm cho những vở mới, bài hát, khúc nhạc, và mỗi người hãy tải xin nhất định đóng một vai trò hay là làm giúp cho một đoạn hát, khúc nhạc nào mới được.

Cả hội ta đã vui lòng ung đình mở hội như thế, vậy mà nếu ai hay không sắt tình nguyện xướng-xuất thực hành công việc thì tất nhiên cuộc mở ngày hội ấy sẽ phải đình bãi mất thôi.

Cải-chính. — Trong bài kỳ-thuật du-lịch tại trường Bách-nghệ đã đăng báo kỳ trước, có chỗ bản-báo nói nhầm là bà Thiêm với bà Lan. Vậy bản Hội có lời xin lỗi và xin chư-vị học-lã có *Thiện với bà Lan* thì mới phải. V. N. T. N. lại cáo.

Thờ cúng đồ tại thánh hành. — Lễ-ta bao giờ cũng vậy, cứ đoạn mấy ngày tết Nguyên-đán là các đền chùa lễ nhộn nhịp thượng-nguyên.

Chiều chủ-nhật, nhân tôi đi xem chớp ảnh với một người anh em, lúc về qua ngõ Gạch, nghe thấy chuông rồng khua rầm rĩ ở trong một cái đền kia ; chúng tôi bèn rủ nhau vào xem, vừa bước chân đến cửa thì thấy yên lặng, đã toan quay ra ; sau thấy năm sit đông nghịt lắm ý cả đến hàng tôi ngồi cổ lại xem thì thấy một bà cụ nằm thẳng cẳng ở giường, mặt tái như chàm, non nửa bữa bãi, ở cả những vật ô uế ở dưới ra chiếu, nom thật gớm chết ; kẻ đối chồi người đỡ thuốc kẻo gọi om xòm, hỏi tên mới tinh. Đến sau có một bà nói : lạy Phật lạy Thánh, hôm nay thật là thánh hành eụ, vì cụ cứ cưỡng không chịu ngồi hầu....

Rõ ngán thay ! đạo thánh là đạo rộng, ngài là bực rất cao xa biết đâu đến những việc đó ? Thế mà có người xấc láo dám nói nhầm nhí như vậy.

Các bà có biết ông thánh nào hành dấy không ?

Thưa rằng ông thánh Lông-giêm ban chiều và ông thánh Gió ở phía bờ sông nhập vào nên mới đến nỗi thế.

Liễu-Xá lai cảo

Ăn đánh nhau. — Những tên Ng-v-Sinh 45 tuổi, Ng-v-Tài 17 tuổi, Ng-v-Tiếp 34 tuổi, Ng-v-Khiêm 20 tuổi, Ng-Văn 23 tuổi, cùng làm nghề thợ mộc ở phố hàng Quạt ; Dương-văn-Trinh 30 tuổi, thuộc cơ lính tập Bắc-kỳ thứ nhất, ở trại lính Hanoi, Lê-v-Mạch 24 tuổi, cu-li xe ở đường Huế không có số nhà, bị Tòa kết án vì đánh người bị thương thì nay đã phải bắt giam.

Ăn cắp. — Tên Ng-v-Vit 62 tuổi, đầy tớ ăn cắp một đôi hoa tai vàng giá 30 $ 00 của M. Trần-v-Kiên 62 phố Trường-thi đã phải bắt đề xét.

Phá nhà lá. — Thành-phố vừa bắt tiỗ bảy cái nhà lá ở đường Sadi-Carnot là chỗ phát hỏa hôm nọ

Dùng súng bắt cắn. — Một người Tây thanh niên đi săn tại Uông-bí. Lúc trở về đưa súng cho bồi mang, mà súng vẫn để đạn. Đi tới kilos 15 thì nghe thấy tiếng nổ, té ra đạn tin phải vai người bồi. Phải khiêng vào nhà thương ngay.

Xe máy đụng nhau. — Đêm chủ-nhật ở đường Haiphong đi Đồ-sơn, có một cái ô-tô và một cái xe máy ba bánh đụng phải nhau ở chỗ kilomètre 18. Hai cái xe cũng bị hại cả và người ngồi xe đều bị thương. Sở Cảnh sát đương tra lối lại đâu.

Trèo cao ngã đau. — Một đứa con trai 16 tên là Duyên trèo lên cây ổi đường Chavassieux bị ngã xây sát cả mặt mũi. Phải khiêng vào nhà thương bước thuốc.

HÀ-ĐÔNG

Khánh thành trường Vân-la. — Trong số báo ngày hôm qua, bản-quán đã thuật việc khánh thành trường Vân-la, nay xin đăng ngay lời văn bài diễn-thuyết của ông Ng-đình-Phẩm là nhà sáng lập ra trường ấy đọc tại buổi khánh thành như sau này

Kính bẩm các quan

Thưa các ngài,

Ngàn-ngã là có câu : Việc học là gốc tử-dân. Lại có chữ vạn sự xuất tư nho nghĩa là làm việc gì cũng phải có học, bởi thế nên từ xưa đến nay bao giờ cũng cần phải có học cả, huống chi đời nay là đời đua tài đua trí thì sự học lẽ lại càng cần hơn nữa. Nhân tôi buôn bán ở Hanoi, thấy Nhà-nước khai hóa cho dân, về ra mở biết bao nhiêu trường học : nào tiểu-học, trung-học, đại-học, thật ra kết quả đã từng trông thấy, tuy vậy, nhưng cũng còn lắm nơi Chính phủ chưa có thể lưu tâm đến được là vì cho nhiều công việc khác ngăn ngừa, nếu sự giáo dục cũng chưa phổ cập được đến chốn dân thôn cho lắm, và cứ xem như dân ở lồng chúng tôi vốn là dân hiếu học, trẻ con muốn đi học lại không có trường, mà trường huyện trường phủ thì xa, mỗi ngày hai buổi đi học, những đi cùng về đã mất nửa ngày rồi còn thì giờ đâu mà học nữa, nói vậy, hai quan chúa tỉnh thấy tình hình dân lồng chúng tôi như thế, nên năm trước đã có tư xin Chính phủ bổ cho một thầy giáo về dạy tại lồ lính làng Nỗ bạn chính là làng số thứ đây, được như thế chúng tôi cũng đã có hai quan chúa tỉnh đã có lòng tiếp dẫn dân bảng lồng chúng tôi, nhưng sau số học-trò càng ngày càng đông, những trẻ về sau muốn họ lại không có chỗ, tôi thiết tưởng về việc học như thế là một lẽ quyền nghi, chứ không phải là cách thành-toàn. Tinh-viễn và muốn cho việc học trong lồng được phát-đạt tiến bộ, tất phải có nhà trường riêng. Bởi các lẽ ấy, nên tôi xin phép quan trên tự xuất gia-sí ấp lên nhà trường này, sau nhờ ơn trợ các quan bổ thêm thầy giáo về dạy, lại phát cho bàn ghế và các đồ dùng về việc học. Bây giờ công việc làm trường đã hoàn thành, trường học mới mở ngót hai tháng nay, mà xem ra số học-trò đã

Việc Nam-kỳ

VĨNH-LONG

Cháy. — Đêm hôm mồng sáu (61 Février) hồi 7 giờ 45, thình lình ngọn lửa cháy sáng trời, phát lại liền của Diệp-dung-Ngãi ở dưng Sa-lireli ngang chợ nhóm. may nhờ trời chóng gió, ngọn lửa không làm to, với cũng nhờ sức lính tập và lính mã tà phụ tay chữa, cho nên cứu được mấy căng liệm lớn như là liệm của Châu-thành và các liệm hàng-xén khác còn tử liệm của Diệp-dung-Ngãi sắp đến ba căng phố ở phía dưới chợ thì cháy tiêu đến 10 giờ rưỡi thì ngọn lửa mới thiệt hạ.

Nghe đâu liệm này chủ liệm là Diệp-dung-Ngãi, mắc dắt vợ mới cưới ở Saigon cưới xuân, nên ở trong liệm không có ai coi, duy để có một bà già ở nhà coi liệm, còn mấy người làm công mắc đi chơi, cho nên lửa phát nên không ai hay, kẻ thì nói tại thắp đèn trên giường cho, người không chắc quan, người lại nói tại hai sợi dây đèn khi nhập lại cháy trên lửa. Bốn chứng thiên hạ dưới đường thấy khói bốc trên lửa, hô hoán chạy lên, thì ngọn lửa đã phát to lên rồi, không thể chữa được. Phần tỉnh Vĩnh-long không có voi rồng chữa lửa, cho nên tay không đứng khỏi mà chữa được.

Nghe nói quan chánh Jardin, thừa dịp nay đã lên Saigon xin với quan trên xuất tiền mua một cái voi rồng chữa lửa, để đành phòng cứu sự hỏa hoạn xảy đến, và trước khi đi, ngài có dạy bang-trưởng chung nhau dân được 50 đồng mà trưởng công cho cơ Hành dịp và linh mã-tà.

Bỉ tuy những quân không lương-tâm, đã không phụ được chủ nước nào chữa lửa, lại còn lo-lắng đẹ nao thừa lúc thiên hạ chộn rộn giọt đồ, lợp thì trên chợt, đồ chạy, ngờ ngộ, lợp dưới sông dâm xuống lại cho, lẻ trong liệm bung ra mỗi nào thì dưới sông lợp xuống lợp ghe thừa đẹp chở đi, nhưt là liệm của Châu-thành, bị mất đồ về tay quân tiền nhơn này rất nhiều.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt-báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các Hật-qui ông nào mua thì gửi tiền cho bổ không sẽ gửi gửi theo giấy mua thì báo-quán không trả lời. — Mua báo thì thư và tiền hoặc mandat gửi thẳng cho ông Quản-lý.

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN :

Chữa bệnh đau ngực, rạo phổi, ho khan, hắc-ki-vi, ván ván ; người ta thường mắc phải trong mùa nay.

Thứ đầu nguyên : 1$75 một lít, 0$90 nửa lít.
viên : 0$90 một lọ, dùng nông được 12 ngày.

Bán tại Hiệu Bào chế MONTÈS, số 54, phố Trang-tiền, Hanoi.

Bộ này tiết giới thay đổi thất thường có nhiều người ốm!

Nhất là bệnh Grippe (sốt-ho-cảm). Ban khắp cả thân-thể, rức đầu, sốt-ho, đau cổ họng, đau ngực ; nếu không biết cách chữa những chứng ấy thì chết người như bỡn ! Nếu ai phải bệnh ấy, nên đến Bán-hiệu hoặc gửi thơ mua 6 viên CACHETS ANTIGRIPPE. Giá bán 0$60 một lọ, uống trong 24 giờ sẽ thấy khỏi bệnh. Thuốc này đã cứu được vô số người ! Ai đã biết công hiệu thần-hiệu.

Bán tại Hiệu Bào chế MONTÈS, số 54, phố Trang-tiền, Hanoi

Một sự nguy-hiểm

Độ rầy là độ sắp có mưa phùn, nghĩa là độ những bệnh ho, bệnh đau cuống phổi, bệnh đau màng phổi, nói tóm lại là những bệnh về các cơ-quan hô-hấp thường xảy ra nhiều, vậy phải cẩn-thận lắm lắm mới được. Thực thế, chẳng nói thì ai nấy cũng biết rằng bệnh ho thường mà không chữa cho cẩn-thận, thì nguy-hiểm thế nào. Cái bệnh ho-lao xảy ra ở xứ này nhiều, mà rất là nguy-hiểm, năm nào cũng làm hại đến hàng vạn con người, ấy nó vẫn rình luôn ta đấy. Muốn tránh khỏi bệnh ấy, thì phải làm sao cho phổi được mạnh khỏe một cách tiện diện hơn cả là dùng thứ thuốc :

Cachets du Docteur NOFAL

(0$95) một hộp

Thuốc ấy mỗi ngày dùng hai cachets, trước mỗi bữa cơm trong một cachet, thì thấy kiến hiệu lạ lùng.

Nếu phòi mình không được khỏe, không chịu được ẩm được lạnh, thì nên dùng ngay thứ thuốc :

Le Sirop Nofal au Thiocol

Thì không còn lo sợ gì nữa.

Thuốc ấy nhiều ông lang đã dùng thì chữa được nhiều người khỏi lắm. Giá thuốc ấy là 0$90. Hai thứ thuốc thần diệu nói trên này, hiện nay ở nhà **M. CHASSAIGNE** bào-chế phố Paul Bert, số nhà 50, ngay cửa Gô-đa, có bán, và nếu dãy muốn hỏi-han điều gì về thuốc ấy cũng được. 2057

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM

順金寶南

BIJOUTERIE - ORFÈVRERIE

NAM-BẢO

Hanoi — 16, Rue de la soie, 16 — Hanoi

CHÚ-TẠO : — Vàng, nuyên, hạt, nhẫn, giầy tạo đồng hồ, giầy tuyết, đồ gấy, cốc ô, tút-bạc, vỹ thuốc lá, hộp thuốc lá, và điếu, v. v... bằng vàng đúng tuổi đúng cân và toàn bạc nén. Có nhiều thợ khéo để làm hàng cẩn các qui khách đặt lối-riêng.

BÁN : — Vàng diệp Vinh thịnh-long, một tá thuốc (đề cắn mồi), ngọc-thạch, giầy đeo bỉ-ngạch, giầy kim-khánh giầy kim xuyến, đồng-hồ quả quít về bạc và về kim, v. v.

Buôn bán chắn chắn, cốt lấy sự tin cẩn làm đầu. 2043

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà làm ra không đúng được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đề có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ rõ :

• Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đóng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. •

Nay kính,
ED. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

ĐỨC-LONG

56 nhà 90, phố Mã-mây (Tonkin)

Hiệu tôi có bán đủ các thứ bao, bao gai, bao cói, đay, gai tấp, dây đay ta, cùng các thứ dầu ta, các thứ hạt làm dầu, các thứ khô dầu đề nuôi súc vật và bón cây, bán ruộng, cũng là đủ các đồ sắt làm xe và cuốc, xẻng, búa, rìu và các thứ sơn-tây, các thứ đanh, vân vân.

Xin qui-khách chiếu cố cho, hiệu tôi xin tính giá phải chăng không đám ăn lãi nhiều.

ĐỨC-LONG-HIỆU
chủ-hạch.

HIỆU ÍCH-KÝ

Ở Hà-nội, Phố Hàng Giấy, số 58

Mở đã hơn hai mươi năm bán các thứ sách học chữ Pháp, chữ Quốc-ngữ. các thứ chuyện ta và giấy, bút, mực.

Buôn ở bên Tây, hàng tốt, giá rẻ, buôn bán thực thà đâu cũng biết.

Hiệu có những thứ này :

1° **Ngòi bút** : *Militaire (răng cưa), Renommés (cánh tiền), Incomparable (vô song), Hộp bút 12 ngòi.*
2° **Mực bột**,
3° **Quản bút** : *1° Vệ-sinh (bên Pháp mới chế), 2° Ba đầu đen,*
4° **Bút chì**, *Marquise, Baignol,*
5° **Sổ** *Bà đầm,*
6° **Bìa ngũ sắc** *(25 và 30 cán),*
7° **Giấy viết** *làm ở bên Pháp, 3, 4, và 5 cân,*
8° **Giấy vẽ** *và sổ croquis,*
9° **Tây** *(đài bỏ.)*
10° **Chuyện quốc-ngữ.**

SÁCH LUẬT MỚI

Quan phó Bình-lương, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-Pháp, mới soạn một bộ luật mới sau này :

1° QUỐC TẾ CÔNG PHÁP (Droit international public) giá. **3$00**
2° QUỐC TẾ TƯ PHÁP (Droit international privé) giá. **3$00**
3° HÀNG HẢI PHÁP LỆ (Droit maritime) giá. **3$00**
4° THƯƠNG LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. **4$00**
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tỉnh ngoài).

Mấy bộ sách luật này, bản-quán đã gửi thiệu ở số báo ngày 25 Septembre trước.

Bộ luật mới này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả.

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

TRUNG BẮC TÂN VĂN

SÁP MỞ

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan cá thu viên

Thường thường tôi thấy nhiều người bệnh dùng dầu gan cá thu nước kèu uống vào mồm thấy hôi khó chịu, cho nên thường bỏ không chịu được mũi hôi lấy mà phải bỏ không dám dùng nữa. Vả đã bao nhiêu lời cổ-động ở các báo trương ngợi ta đã từng đọc tới, cũng vẫn biết rằng cái sự tẩn-bộ về đường hóa-học đã tìm ra cách chế lại và lọc lấy những nguyên-chất của dầu gan

Do Võ Văn Hải (Hải Phòng) gửi tặng Thư Viện Hoàng Sa - Trường Sa
Thư Viện Hoàng Sa - Trường Sa trân trọng cảm ơn Linh mục Phêrô Phạm Văn Thiên (Saint Pierre Pham Van Thien) ở Hoa Kỳ đã hảo tâm gửi tặng tài liệu quý giá này.
Dòng chữ Do Võ Văn Hải (Hải Phòng) gửi tặng Thư Viện Hoàng Sa - Trường Sa trân trọng cảm ơn Linh mục Phêrô Phạm Văn Thiên (Saint Pierre Pham Van Thien) ở Hoa Kỳ đã hảo tâm gửi tặng tài liệu quý giá này. Do Võ Văn Hải (Hải Phòng) gửi tặng Thư Viện Hoàng Sa - Trường Sa trân trọng cảm ơn Linh mục Phêrô Phạm Văn Thiên (Saint Pierre Pham Van Thien) ở Hoa Kỳ đã hảo tâm gửi tặng tài liệu quý giá này.

PACHOD Frères & Cie LYON

KINH KIỂU MỚI

Thứ Kính này đeo xưởng mắt, giống kính đẹp, chất kim trong

Cọng vàng . . . 2 $00 cả cước.
Cọng bạch kim. . . 2 $ 50
Mắt là Cam và đen

Bán tại:
ROUX-VIAL-THAI
46, Rue Jaccareo — HANOI

2049

Dépuratif Richelet

có thể khỏi hẳn ngay được các bệnh ràn đỏ mẩn phải từ trước. Bây giờ các gân cốt lại vận-động như thường.

Thuốc làm thì thứ thuốc rất thần-hiệu, chữa khỏi rất có ích hàng nghìn bệnh sâu mãn càng bệnh ở người da.

Bệnh đã nặng, đã lâu, đã chuyển sang bệnh gì mặc lòng, dùng thứ thuốc này thì hết ngay, mà không còn một thứ bệnh gì ở người đe nữa, như bệnh cái cam ở mặt, bệnh lang-ben hắc lào.

● Thuốc « DÉPURATIF RICHELET » này có bán ở các hàng thuốc lớn.

Thực là công hiệu !

HOTEL DES COLONIES

HANOI

Chỗ nhà số 82, phố hàng Trống, nay dọn một phòng riêng để tùy thích các quí-khách muốn dùng riêng hẳn ở đấy cho biết-tích hay ngồi chung ở dáng nhà cũ nay cũng thế.

Người làm trong Hôtel luôn nay đổi mới cả.

Giá bữa ăn như sau này:

Có rượu. . . 1 $ 20
Không — . . . 0 . 80

3031

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

泰 NAM-THÁI 南

26, Quai Clémenceau, 26
(Tức là phố Hờ-sông, số nhà 26)
HANOI

Hiệu tôi có bán gỗ lim cây, gỗ phiến, gỗ gụ, gỗ tạp và các thứ xẻ sẵn thành-khí, có cả bán ghế làm sẵn bán và có gạch tây lát tường. Hàng tốt, giá xin tính phải.

NAM THAI
Kính-cẩn.

2021

SPORTSMEN!!

Vous trouverez les

RAQUETTES EXTRA SAIDA
BALLES TENNIS BUSSEY
et accessoires

Chez Société «QUẢNG-HƯNG-LONG»
N° 79, Rue des Paniers, Hanoi

2014

CỬA HÀNG

GUIONEAUD FRÈRES

BORDEAUX - HANOI - HAIPHONG

Rượu vang — Rượu mùi. Đồ hộp thực phẩm để thết

Hiệu buôn bán đứng đắn thật-thà — Hiệu mở ra ở xứ Bắc kỳ từ năm 1890

Có bán ba các rượu bán thang bán-quốc biết rằng : nhân dịp tết ANNAM bán hiệu có sang nhiều thứ rượu vang quý thượng hạng, rượu sâm-banh rất ngon, rượu mùi đủ các thứ rất quý, cùng kẹo chocolat với mứt làm bằng các thứ quả bán giá hạ hơn tất cả các nơi khác.

Vì giá đã hạ hơn rồi nên bản hàng đến mua không bớt nữa. Mà bản hiệu đoan rằng các thứ hàng bản hiệu bán là thực hiệu cả.

Xin ● Bạn-hàng có lòng yêu đến mua thử về nếm xem rồi khắc ưa luôn đến !!!

30.9

華 PAO-VA 寶

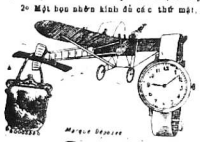
28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
號八十九門商浦行內河京東

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang 1° Một bọn đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu 3 ống thuốc lá, đũa, vân vân.

2° Một bọn nhơn kính đủ các thứ mặt, mặt đen mặt trắng, mặt vàng, mặt mài là cây, vân vân. Lại có cả nhơn kính ngang bằng vàng tây, cọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân, quá xuân đến bạ mà đeo những nhơn kính này thì hợp thời lắm lắm.

3° Một bọn đồng hồ quả quít đeo tay, đồng hồ treo cây cọng đồng hồ báo thức, đồng hồ chăm-com, vân vân.

4° Một bọn chiếu sử đầu sứ, lọ-ve, bát sứ, bể sứ để trưng viện thay là bày cảnh cũng được và tứ bình vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể năm sẽ trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cây các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi vô cùng cảm ơn cảm ơn lắm lắm.

Còn các đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng tây khi nào có quí khách cần đến thì chúng tôi sẽ có.

Kính cáo.
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ — số 28, Hanoi

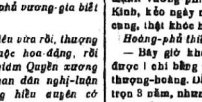
2033

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THỜ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG YÊN-LÝ đi CHỢ BIÊN

Đi ● Yên-Lý chạy hồi 8 giờ rưỡi sáng sau chuyến xe tiêu thổ nhất ở Bến-thủy về ● Vinh ra, ● Chợ Biên Phủ-Quí đi hồi 1 giờ chiều đến ga Yên-Lý rồi lập chuyến xe tiêu về Vinh và Bến-thủy.

Auto-Postale

ĐƯỜNG VINH VÀ HUẾ

● VINH đi hồi 4 giờ sáng đến Đồng-hà vừa kịp chuyến xe tiêu về Huế.

● ĐỒNG HÀ ra hồi 8 giờ sáng sau khi chuyến xe tiêu thổ nhất ở Huế ra.

Công-Ty chúng tôi xin trình qui-khách biết rằng : kể từ mồng năm tháng giêng tây này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy cho thư và hành-khách ở ga Yên Lý về Phủ-Qui và Phủ-Qui ra ga Yên-Lý. — Ở Phủ-Qui có 3 phiên chợ Hiền bán nằm nắt lắm, các qui-khách buôn bán ở đấy đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bản-lý chở tính giá phải chăng.

Các qui-khách đi lại đường Vinh-Đồng-hà nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên cẩn có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm lẫy, xin liệt qui khách đánh giấy thép trước cho bản-ty. Hễ khi bản-ty nhận được giấy thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ Hiền thì đánh giấy thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Ly garo ; mà đường Vinh-Đồng-Hà thì đánh giấy thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà garo.

2012

Thứ thuốc nước dưỡng SIROP NOFAL là thứ thuốc tốt hơn cả

Vì những bệnh ho sổ mũi đau đầu đau, đau cuống phổi nặng đến đâu, thuốc ấy cũng trị được một cách rất chóng, và trừ tận gốc.

Vậy, thuốc ấy lại khác các thứ thuốc dưỡng khác, là không có làm đau dạ dày chút nào.

Thuốc mang đến CACHET NOFAL uống mỗi ngày hai cái mang đến, làm cho phổi thêm mạnh mẽ, thêm khỏe mạnh để đủ sức mà chống lại được bệnh ho, bệnh đau cuống phổi, bệnh hư phổi.

Hiệu Bảo-chế E. CHASSAGNE

549, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Đồ-đa và hồ Hoàn-kiếm trông sang

sa 89

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân ở một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-tứ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả)

NGUYỄN-BỐ-KỤC dịch thuật

Trong khi đang nói chuyện thì gia-đồng vào bẩm ;

— Dạ dám bẩm vương-gia và vương phi ? Hai phu-nhân ở nhà đã cho đem cơm đến.

Mọi người ngồi vào ăn cơm. Cơm xong, lại cùng nhau chuyện-trò to nhỏ. *Bàng-khởi-thần* nghĩ thầm : không ngờ ta cũng hồ mình là con-cái một vị vương-hầu mà đến nỗi phải xa-cách hai thân, tìm phương lánh nạn. Trông-huynh (trỏ *Hàng-khởi-phương*) ta đi sứ, nào đã biết bao giờ về. Ta còn nhớ lời cha mẹ ta phân-nàn, chỉ lo sự tai-vạ bất thường, tiếc thái của-nhà tan nát. Ta hiềm một nỗi tôi tài hèn sức mọn, bây giờ biết làm thế nào.

Hàng-khởi-thần ruột tằm bồi rối, không thể ngồi yên được, mới đứng dậy cáo từ mà rằng :

— Hôm nay trong mình con không được khoan-khoái, vậy xin cho phép đi nằm.

Mạnh-lệ-quân nghe nói, liền gọi gia-đồng, bảo đưa *Hàng-khởi-thần* sang tây phòng nằm nghỉ. Khi *Hàng-khởi-thần* đi khỏi rồi. *Triệu-cầu* thuật chuyện cho vợ chồng *Hoàng-phủ thiếu-hoa* biết rằng lúc trước *Hàng-khởi-thần* không chịu đời bỏ hai thân, sau *Hàng-hiệu* nổi giận, tuốt gươm toan chém. Vợ chồng *Hoàng-phủ thiếu-hoa* ra nước mắt khóc mà phân-nàn cảm-tức cho *Phi-giao*. Sáng hôm sau, mãi không thấy *Hàng-khởi-thần* dậy, *Mạnh-lệ-quân* vội-vàng chạy ra tây-phòng thì thấy màn vẫn chưa cuốn. *Mạnh-lệ-quân* vén màn, rồi sẽ cất tiếng gọi :

— Hiền-sanh ơi !..

Hàng-khởi-thần thở dài một tiếng mà thưa rằng :

— Không biết tại sao hôm nay con nước đầu và nóng sốt quá, không thể dậy được.

Mạnh-lệ-quân mới ghé ngồi ở bên cạnh giường, rồi kéo tay ra bắt mạch, mới biết bệnh này là bởi *ưu-tư* quá độ, và cảm-nhiễm về sự phong-trần trong khi đi đường.

Mạnh-lệ-quân bắt mạch xong, cau mày ngẫm-nghĩ rồi bảo rằng :

— Hiền-sanh ơi ! Con nay chẳng qua là bệnh thương-hàn, nhưng lại vì *ưu-tư* quá độ nữa. Bệnh thương-hàn có thể chữa khỏi được, nhưng còn sự *ưu-tư* thì con nên phải tự bài-giải cho khuây. Hai thân con cho con về ở đây là muốn để giữ lấy dòng-dõi mai sau, vậy con chớ nghĩ-ngợi mà khiến cho thêm bệnh.

Hàng khởi thần nghe nói, tủi nước mắt khóc mà đáp rằng :

— Xin vương-phi cứ yên lòng. Con đi đường xa, cảm nhiễm phong-sương mà thành bệnh, chắc chẳng bao lâu sẽ được bình-phục vậy.

Mạnh-lệ-quân gật đầu, ra nói chuyện với *Hoàng-phủ thiếu-hoa* và *Triệu-cầu*. *Hoàng-phủ thiếu-hoa* và *Triệu-cầu* cũng bước vào thăm, bỗng thấy một người có người nhà đến báo rằng :

— Dạ dám bẩm vương-gia và vương-phi ! Hai phu-nhân sai chúng tôi mời phò-mã về phủ, vì *Hán-vương* có phái người đến triệu phò-mã. Các quan văn võ trong tỉnh, cũng đến đến yết-kiến.

Hoàng-phủ thiếu-hoa nghe báo, liền giục phò-mã *Triệu-cầu* về. *Triệu-cầu* cáo từ cha mẹ, lại vào cáo-từ *Hàng-khởi thần* và dặn phải cố gìn giữ vàng giữ ngọc, để khiến cho được chóng khỏi.

Bấy giờ *Mạnh-lệ-quân* đã điều chế được phẩm, đem hòa với nước trà cho *Hàng-khởi-thần* uống. Lại bắt một đứa tiểu-đồng phải hầu luôn ở bên cạnh. Hai vợ chồng *Hoàng-phủ thiếu-hoa* ngày đêm khuyên-giải, *Tố* phu-nhân và *Lưu* phu-nhân cũng thỉnh-thoảng đến để trông-nom.

Hàng-khởi thần thấy nhà *Hoàng-phủ* qui-trọng mình như thế, rất lấy làm nể-nang, cũng phải cố gượng làm khuây, thành ra bệnh đã dần dần khỏi. Qua ngày nguyên-tiêu được ít lâu, gặp có *Lưu* phu-nhân đến mời *Mạnh lệ quân* về phủ.

Hoàng-phủ thiếu-hoa nói với *Mạnh-lệ-quân* rằng :

— *Hàng-khởi-thần* đã bình phục như thường, tất phu-nhân sắp sửa-soạn tiễn Kinh, vậy để *Hàng-khởi-thần* ở đây dạy em nhỏ học.

Mạnh-lệ-quân nói :

— *Hàng-khởi-thần* dẫu khỏi bệnh cũng không nên để dạy học vội, hãy cho theo tôi về phủ chơi trong mấy hôm.

Hoàng-phủ thiếu-hoa gật đầu. Bỗng nghe báo có phò-mã *Triệu-cầu* đến. *Triệu cầu* nói mặt hoảng-hốt, khi trông thấy cha mẹ, chưa kịp lạy chào, liền thò tay vào trong mình, lấy ra một phong thư, đệ trình mà thưa rằng :

« *Tôi đáp là kẻ vũ-phu võ-học dầu « chất cũng không ích gì.*

« *Bắc-kinh, ngày 20 tháng giêng :*
« *Hàng-hiệu thải thư »*

Hoàng-phủ thiếu-hoa xem xong bức thư, giẫm chân vật mình, kêu trời kêu đất. *Mạnh-lệ-quân* và *Lưu-gián ngọc* cũng sự tái mặt đi. Cả nhà đang hoảng-hốt lo-phiền thì *Lưu-gián-ngọc* nói :

— Bây giờ biết làm thế nào ? Ấn là *Mạnh* vương phi nên mau-mau liền Kinh, kẻo ngày nay thái nộn ở trong cung, thật khóc hết nước mắt.

Hoàng-phủ thiếu-hoa nói :

— Bây giờ không còn kế gì cho được ! chỉ bằng ta liền mình đi tìm thượng-hoàng. Lỡn tang cha mẹ chưa trọn 3 năm, nhưng cái cơ triều-đình trong bấy nhiêu lâu, thiết tưởng cũng cần phải báo-đáp. Ta đi chuyến này, hễ tìm thấy thượng-hoàng, ta sẽ trở về, nếu không thì lần này đành liều với mũi gươm bọc, để tỏ cái lòng báo-quốc vậy.

Nói xong, lại khóc ỏa lên, cả nhà cũng đều nức nở khóc. Đệ-nội công-tử liền nắm lấy áo *Hoàng-phủ thiếu-hoa* rồi khóc mà thưa rằng :

— Thân-phụ ơi ! thân-phụ đi tìm thượng-hoàng xin cho con đi theo, để được hầu ngày gần-gụi thân-phụ, *(Còn nữa)*

— Thân-phụ và thân-mẫu ơi ! Đêm nguyên-tiêu vừa rồi, thượng hoàng ra xem cuộc hoa-đăng rồi bỗng bỏ đi mất, vậy có-phụ (trỏ *Hàng-hiệu*) con phải cho người phi-báo.

Vợ chồng *Hoàng-phủ thiếu-hoa* nghe nói, giật mình kinh sợ, chẳng còn hồn-vía nào. Hồi lâu, tỉnh thần lại trấn-định, mới mở thư ra xem, bức thư như sau này :

« *Tôi là Hàng-hiệu xin có lời kính « trình để Hoàng-phủ vương-gia biết « chuyện :*

« *Đêm nguyên-tiêu vừa rồi, thượng « hoàng ra xem cuộc hoa-đăng, rồi « bỗng bỏ đi, nội-giám Quyền xương « cũng theo đi. Quan dân nghị-luận « phân-vân, không hiểu duyên cớ « làm sao cả.*

« *Sau hỏi ra mới biết rằng từ khi « Triệu-vương và Hán-vương đi thụ « phong, hai bà Ôn-phi và Mai-phi « cũng theo đi, còn thái hậu thì ốm « mãi không khỏi, cho nên thượng-« hoàng buồn bực, mới phần-chí mà « bỏ đi ta.*

« *Hiện nay quan dân rối loạn, « vương-gia và vương-phi nên mau « mau tiến Kinh, để tìm lời khuyên « bảo Phụ giáo hoàng-hậu, nếu không « thì cương thường đảo lộn một mối*

Certifié l'insertion — Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1788 — MỖI SỐ : 0$02 — NGÀY THỨ TƯ 7 MARS 1928

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LÉGAL INDOCHINE

ANNONCES